

Analýza hospodaření obce Jarohněvice za účelem zlepšení hospodaření v dalších letech

Soňa Zbránková

Bakalářská práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Vyšší odborná škola ekonomická

akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Soňa ZBRÁNKOVÁ**
Osobní číslo: **M080147**
Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Finanční řízení podniku**

Téma práce: **Analýza hospodaření obce Jarohněvice za účelem zlepšení hospodaření v dalších letech**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- **Prostudujte literaturu, která se zabývá financováním územních samosprávních celků.**
- **Objasněte základní pojmy, které zároveň slouží jako podklad pro vypracování potřebných analýz.**

II. Praktická část

- **Provedte základní charakteristiku obce.**
- **Analyzujte hospodaření obce na základě známých ukazatelů.**
- **Posuďte vybrané ukazatele, které slouží k posouzení dosažených cílů obce.**
- **Navrhněte a zdůvodněte možná řešení ke zlepšení hospodaření obce v dalších letech.**

Závěr

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

- [1] HAVLAN, P. a kol. **Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě. 2. vyd.** Praha 1 : Linde Praha, a. s., 2008. 318 s. ISBN 978-80-7201-9.
- [2] JANEČKOVÁ, L., VAŠTÍKOVÁ, M. **Marketing měst a obcí. 1. vyd.** Praha 7 : Grada - Publishing, spol. s r. o., 1999. 184 s. ISBN 80-7169-750-8.
- [3] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. **Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2. vyd.** Praha : ASPI, a. s., 2005. 556 s. ISBN 80-7357-052-1.
- [4] **Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Sbírka zákonů 2000, částka 73, 3557 - 3567 s.**
- [5] **Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o RUD), ve znění pozdějších předpisů. Sbírka zákonů 2000, částka 73, 3513 - 3515 s.**

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Petra Brázdilová

Vyšší odborná škola ekonomická

Datum zadání bakalářské práce:

25. února 2010

Termín odevzdání bakalářské práce:

27. dubna 2010

Ve Zlíně dne 23. března 2010

PaedDr. Josef Rydlo
ředitel děkanka

Ing. Eva Heczková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 25. 4. 2010

.....
Jméno Příjmení

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezahrnuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užití-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Moje bakalářská práce se zabývá hospodařením malé obce Jarohněvice v okrese Kroměříž. Sledovaným obdobím jsou roky 2007 až 2009. Práce bude rozdělena na část teoretickou a část analytickou.

Teoretická část bude věnována členění státní správy, charakteristice obce, její působnosti a obecním orgánům.

Analytická část bude tvořit podstatu mé bakalářské práce. Podrobněji budu rozebírat rozpočet schválený, upravený a skutečnost.

Klíčová slova:

Veřejný sektor, obec, rozpočet obce, příjmy, výdaje.

ABSTRACT

My bachelor thesis inquires into financial management of Jarohněvice community in Kroměříž district. The monitored period is the period from 2007 until 2009. The thesis is divided into the theoretical and analytical part. The theoretical part will be devoted to the state administration division, community characteristic, its competency and municipal authorities. The analytical part will create the body of my bachelor thesis. I will analyse the budget that has been authorized, adjusted and the reality.

Keywords:

Public sector, community, community budget, receipts, expenditures.

Poděkování, motto

Chtěla bych tímto poděkovat paní ing. Petře Brázdilové za odborné vedení a rady při zpracování mé bakalářské práce.

Dále děkuji panu Pavlu Husaříkovi, starostovi obce Jarohněvice, za přijetí a poskytnutí potřebných informací a materiálů.

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. ČLENĚNÍ SPRÁVY	11
2. OBEC	13
2.1 ORGÁNY OBCE.....	13
2.1.1 Zastupitelstvo	13
2.1.2 Rada obce	14
2.1.3 Starosta	15
2.1.4 Obecní úřad a jeho výkonné orgány	15
2.1.5 Poradní a kontrolní orgány	15
2.1.6 Finanční výbor.....	15
2.1.7 Kontrolní výbor	16
2.1.8 Komise.....	16
3 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE	17
3.1 ROZPOČET OBCE	17
3.2 OBSAH ROZPOČTU	18
3.3 PŘÍJMY ROZPOČTU OBCE.....	19
3.4 VÝDAJE ROZPOČTU OBCE	20
4. FINANČNÍ ANALÝZA	21
ANALYTICKÁ ČÁST	22
5. OBEC JAROHNĚVICE	23
5.1. OBECNÍ ÚŘAD	24
5.2. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ OBCE JAROHNĚVICE.....	26
6. ROZPOČTOVÉ PŘÍJMY	28
6.1. DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCE.....	30
6.1.1 Daň z příjmů fyzických osob.....	32
6.1.2 Daň z příjmů právnických osob.....	33
6.1.3 Daň z přidané hodnoty	33
6.1.4 Místní poplatky.....	34
6.1.5 Poplatky správní	34
6.2. NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	35
6.3. KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	35
6.4. DOTACE.....	36
7. ROZPOČTOVÉ VÝDAJE	38
7.1. ANALÝZA BĚŽNÝCH VÝDAJŮ	39
7.2. ANALÝZA KAPITÁLOVÝCH VÝDAJŮ	40
8. ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	41
9. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE JAROHNĚVICE	43
ZÁVĚR	45
RESUMÉ	47
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	49
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	50

SEZNAM GRAFŮ	51
SEZNAM OBRÁZKŮ	52
SEZNAM TABULEK.....	53
SEZNAM PŘÍLOH.....	54

ÚVOD

Kousek od Kroměříže leží malá obec Jarohněvice. V posledních letech prošla velkou proměnou. Stala se z ní moderní, upravená obec se vzrůstajícím počtem obyvatelstva. Je to dáno blízkou dostupností města, dopravní obslužností a pěkným prostředím v blízkosti lesa.

Cílem mé bakalářské práce je analýza příjmů, výdajů a financování obce se zaměřením na zlepšení hospodaření v dalších letech.

V teoretické části popíšu členění státní správy, pak se zaměřím na obec, jaké jsou její znaky a funkce. Podrobně popíšu rozpočet obce, který je velmi důležitý. Zvláště rozeberu příjmy a výdaje obce.

V analytické části budu pracovat s rozpočty obce Jarohněvice z let 2007 – 2009.

Obec Jarohněvice hospodaří v rámci samostatné působnosti a řídí se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Zastupitelstvo obecního úřadu má 7 členů. Působí zde finanční a kontrolní výbory, v jejichž čele stojí předsedové a další členové.

Tyto výbory se pravidelně schází a řeší aktuální otázky obecního rozpočtu a dále otázky, které vyplývají z činnosti obecního úřadu.

Místní zastupitelstvo obce Jarohněvice je rozhodujícím článkem v hospodaření obce. Na něm závisí, jak se bude obec vyvíjet v dalších letech a jak budou přidělené finanční prostředky využity.

K tomuto je dobré využít finanční analýzu, která slouží k posouzení celkové finanční situace obce a budoucího zlepšení hospodaření.

Tak jako i mnohé obce v tomto státě, tak i obec Jarohněvice se potýká s problémem nedostatku veřejných financí. Proto je důležité, aby odpovědní zastupitelé obce měli přehled o finančních možnostech, které si obec může dovolit.

Tyto finanční prostředky by měly být vynaloženy účelově a smysluplně a ke spokojenosti občanů, kteří v obci žijí. Protože i na občanech obce závisí budoucí rozvoj jejich obce.

TEORETICKÁ ČÁST

1. ČLENĚNÍ SPRÁVY

Podle povahy právních vztahů rozeznáváme:

- správu veřejnoprávní nebo-li veřejnou
- soukromoprávní nebo-li soukromou.

Nositeli veřejné správy jsou: státní a jiné samosprávné veřejnoprávní instituce (jako jsou kraje, obce, veřejnoprávní fondy, veřejnoprávní rozhlas a televize, sociální pojišťovna).

Veřejná správa se vztahuje k oblasti veřejnoprávních vztahů. Je zřizována státem ke právě věcí veřejných ve veřejném zájmu. Její orgány jsou zpravidla voleny občany v souladu s pravidly stanovených právním řádem.

Úkoly veřejné správy:

- ochrana veřejného pořádku
- bezpečnost a obrana státu
- zahraniční politika
- hospodářská politika
- sociální, zdravotní a školská sféra.

Mezi nejdůležitější subjekty veřejné správy řadíme:

- stát – státní správa
- veřejnoprávní korporace - veřejná samospráva
- veřejné ústavy a podniky
- veřejné fondy a nadace

Nositeli soukromé správy jsou organizace zřízené podle občanského nebo obchodního zákona nebo podle jiných předpisů regulujících dobrovolné sdružování občanů.

Soukromá správa se vztahuje k oblasti soukromoprávních vztahů (např.: správa podniková nebo správa určitého sdružení). Pro soukromou správu je charakteristické, že může zavazovat pouze osoby, které jsou ve specifickém dobrovolném vztahu k dané správě (např.: členové spolu, sdružení, zaměstnanci podniku).

Poměry v soukromé správě se řídí jak právním řádem (zákon je závazný i pro instituce vykonávající správu), tak i vlastními právními akty k jejichž vydání není třeba předchozí zákonné úpravy. Pak jde o vnitřní řády příslušných institucí - organizační řády, stanovy.

[11]

2. OBEC

Obec je veřejnoprávní územní korporace, jejímiž charakteristickými znaky jsou:

- vlastní území (územní základ obce),
- obyvatelstvo obce (personální základ obce),
- vystupování v právních vztazích svým jménem – právní subjektivita (právní základ obce),
- vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu (ekonomický základ obce).

Každá obec musí být trvale obývána lidmi. Obyvatelstvo obce je personálním znakem obce, patřícím mezi její základní a nutné prvky. [4]

2.1 Orgány obce

2.1.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce je jediný z orgánů obce, který je ústavně zakotven. Má přímou demokratickou legitimitu danou volbami občanů. Zastupitelstvo tak může být vnímáno v oblasti samosprávy obce jako hlavní orgán, který je nadřazen všem ostatním orgánům. Zastupitelstvo je voleno na čtyři roky obyvateli s volebním právem staršími 18 let poměrným systémem volebního dělitele. Volby vyhlašuje prezident republiky, za den vyhlášení se považuje den, kdy jeho rozhodnutí bylo publikováno ve Sbírce zákonů. [4]

Pravomoci zastupitelstva obce

- zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce
- zastupitelstvo schvaluje program rozvoje obce, rozpočet obce a závěrečný účet obce
- zřizuje trvalé a dočasné peněžní fondy obce zřizuje a ruší příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvaluje jejich zřizovací listinu
- vydává obecně závazné vyhlášky obce
- rozhoduje o vyhlášení místního referenda
- zřizuje a ruší výbory, volí jejich předsedy a další členy popř. je odvolává z funkce

- volí z řad členů zastupitelstva starostu obce, místostarostu a další členy rady a odvolává je z funkce, stanovuje počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizuje a ruší výbory, volí jejich předsedy a další členy a odvolává je z funkce
- stanoví výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce
- zřizuje a ruší obecní policii
- uděluje a odnímá čestné občanství obce a ceny obce
- rozhoduje o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranstvích
- není-li zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo obce [1]

Počet členů zastupitelstva

Zastupitelstvo má nejméně 5 a nejvíce 55 členů. Počet členů zastupitelstva stanoví zastupitelstvo nejpozději do 85 dnů před dnem voleb do zastupitelstev v obcích, pro nové volby může být tato lhůta zkrácena, nejvíce o 1/3. Stanovený počet členů se oznámí nejpozději do dvou dnů po jeho stanovení na úřední desce. Počet členů zastupitelstva činí:

do 500 obyvatel:	5 – 9 členů,
501 – 3000:	7 – 15,
3001 – 10000:	11 – 25,
10001 – 50000:	15 – 35,
50001 – 150000:	25 – 45,
nad 150000 obyvatel:	35 – 55 členů.

Zdroj: [3], zpracování vlastní

2.1.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem. V samostatné působnosti podléhá zastupitelstvu obce, v rámci přenesené působnosti obce. Rozhoduje, jen stanoví-li tak zákon. Počet členů rady obce je lichý, v současné době přesahovat 1/3 počtu členů zastupitelstva, při čemž počet může být 5-11 členů. Rada obce se nevolí tehdy, má-li zastupitelstvo obce méně než 15 členů. Jednání rady obce jsou neveřejné. Rada obce vydává nařízení obce v rámci přenesené působnosti na základě zákonného zmocnění. [3]

2.1.3 Starosta

Starosta je představitelem obce, zastupuje obec navenek. Ze své činnosti je odpovědný zastupitelstvu obce. Uznává se za statutární orgán obce. Přípravuje, svolává a řídí schůze zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje její usnesení společně s dalším pověřeným členem rady. Odpovídá za objednání a provedení auditu hospodaření obce. Jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu, není-li funkce tajemníka zřízena, plní jeho funkce starosta. [3]

2.1.4 Obecní úřad a jeho výkonné orgány

Obecní úřad tvoří starosta, místostarostové, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta. Obecní úřad se může členit na odbory a oddělení podle rozhodnutí rady obce. Obecní úřad v samostatné působnosti obce plní úkoly, které mu uloží zastupitelstvo a rada, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. V přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou věcí patřících do působnosti zastupitelstva, rady, zvláštních orgánů obce, případně komisí. Obecní úřad zřizuje úřední desku. [4]

2.1.5 Poradní a kontrolní orgány

Mezi tyto orgány obce můžeme zařadit výbory, komise a veřejné schůze občanů. Výbory jsou iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva obce. Počet výborů závisí na rozhodnutí zastupitelstva obce, počet členů musí být lichý. Předsedou každého výboru je vždy člen zastupitelstva obce. Výbory plní úkoly, kterými je pověřil zastupitelstvo obce. [3]

2.1.6 Finanční výbor

- provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce
- plní další úkoly jimiž je pověřilo zastupitelstvo obce

2.1.7 Kontrolní výbor

- kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena
- kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti

O provedené kontrole výbor pořídí zápis, který obsahuje, co bylo kontrolováno, jaké nedostatky byly zjištěny a návrhy opatření směřující k odstranění nedostatků. Zápis podepisuje člen výboru, který provedl kontrolu, a zaměstnanec, jehož činnosti se kontrola týkala.

Výbor předloží zápis zastupitelstvu obce. K zápisu připojí vyjádření orgánu, popř. zaměstnanců, jejichž činnosti se kontrola týkala. [1]

2.1.8 Komise

Komise jsou iniciativními a poradní orgány obce. Mohou předkládat návrhy, náměty. Starosta jim může svěřit výkon státní správy (po projednání s ředitelem krajského úřadu). Potom jsou výkonnými orgány v přenesené působnosti obce na svěřeném úseku činnosti a v této oblasti jsou podřízeny a odpovědny starostovi.

V širším slova smyslu můžeme za poradní orgán považovat i veřejné schůze občanů, na nichž by měli být občané pravidelně seznamováni s činností a hospodařením obce. Veřejné schůze umožňují zjistit názory a preference občanů a využít je při zlepšování úrovně řízení a hospodaření obce.

3 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE

Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Obec vede evidenci svého majetku.

Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem obec naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak. Obec nesmí ručit za závazky fyzických osob a právnických osob kromě výjimek.

Stát neručí za hospodaření a závazky obce, pokud tento závazek nepřevzme stát smluvně. Obec je povinna trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv.

Záměr obce prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku obec zveřejní po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce vyvěšením na úřední desce obecního úřadu, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky.

Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. [1]

3.1 Rozpočet obce

Rozpočet obce je finančním plánem, jímž se řídí financování obce. Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním.

Při zpracování ročního rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu, který se sestavuje zpravidla na dva až pět let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Nevyužité nebo nespotřebované rozpočtové prostředky se nepřevádějí do dalšího rozpočtového roku, nýbrž vstupují do výsledku hospodaření.

Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Může být schválen jako přebytkový, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěru z předchozích let. Rozpočet může být schválen jako schodkový jen v případě, že schodek bude možno uhradit finančními prostředky

z minulých let, nebo smluvně zapůjčenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje vlastních dluhopisů.

Kladný zůstatek finančních prostředků rozpočtového hospodaření běžného roku se převádí k použití v dalším roce, a to ke krytí rozpočtových výdajů, anebo se převádí do peněžních fondů.

Schodek hospodaření se uhrazuje z finančních prostředků z minulých let nebo se kryje z návratných zdrojů splatných z rozpočtu v následujících letech.

U hospodaření obcí z dlouhodobého hlediska platí tzv. zásada vyrovnanosti rozpočtu, tedy z krátkodobého hlediska může být deficitní, ale tento schodek by měl být vyrovnán přebytkem jiných rozpočtových období. Schodkové hospodaření by mělo sloužit pouze pro financování mimořádných investic.

Další důležitou zásadou je úplnost rozpočtu a jednotnost a ta je realizována prostřednictvím rozpočtové skladby, která zajišťuje přehlednost celé rozpočtové soustavy. Tato zásada je důležitá k odstranění možných negativních vlivů na hospodaření obce, které mohou vzniknout v budoucnu.

Rozpočet je projednáván veřejně a také veřejně schvalován obecním zastupitelstvem. Návrh rozpočtu i jeho plnění musí být zveřejněno obvyklým způsobem a ve vhodném rozsahu na úřední desce a v elektronické podobě umožňující dálkový přístup.

Je důležité, aby rozpočet byl reálný.

3.2 Obsah rozpočtu

Obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není dále uvedeno, že probíhají mimo rozpočet.

Mimo rozpočet se uskutečňují peněžní operace týkající se

- cizích prostředků,
- sdružených prostředků.

Podnikatelské činnosti územního samosprávného celku se sledují účetně mimo rozpočtové příjmy a výdaje. Jejich hospodářské výsledky se promítají do rozpočtu vždy nejpozději ke konci kalendářního roku tak, aby byly součástí závěrečného účtu územního samosprávného celku.

3.3 Příjmy rozpočtu obce

Příjmy rozpočtu obce tvoří

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů,
- výnosy z místních poplatků podle zvláštního zákona,
- výnosy z daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- dotace z rozpočtu kraje,
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce,
- přijaté peněžité dary a příspěvky,
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.

Obec může v souvislosti s uskutečňováním společného programu České republiky a Evropských společenství použít prostředky poskytnuté prostřednictvím Národního fondu.

Obec může k úhradě svých potřeb použít též návratných zdrojů (§4 odst. 5 písm. b).

Obec může ke krytí dočasného časového nesouladu mezi čerpáním rozpočtovaných výdajů a plněním rozpočtových příjmů určených k jejich úhradě použít návratnou finanční výpomoc ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje nebo z rozpočtu jiné obce. Návratná finanční výpomoc je bezúročná. Její opožděné splácení se považuje za zadržení peněžních prostředků. [5]

3.4 Výdaje rozpočtu obce

Z rozpočtu obce se hradí

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony,
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila,
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely.

Vedle výdajů hradí obec ze svého rozpočtu i splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných výpomocí a splátky jistiny vlastních dluhopisů jejich vlastníkům. [5]

4. FINANČNÍ ANALÝZA

Významným nástrojem pro zkvalitnění finančního rozhodování na úrovni každého článku územní samosprávy je finanční analýza. Finanční analýza hodnotí nejen minulé hospodaření, ale také se snaží odhalit pozitivní i negativní faktory, které hospodaření ovlivnily. Je důležitým nástrojem řízení.

Členění elementárních metod finanční analýzy:

- analýza stavových (absolutních) ukazatelů (horizontální a vertikální analýza),
- analýza tokových a rozdílových ukazatelů (cash flow),
- analýza poměrových ukazatelů (rentability, aktivity, zadluženosti apod.),
- analýza soustav ukazatelů (Du Antův rozklad a pyramidových rozklad). [3]

Finanční analýza obce zahrnuje:

- analýzu rozpočtových příjmů
- analýzu rozpočtových výdajů
- analýzu likvidity
- regulace zadluženosti obcí aj. [7]

ANALYTICKÁ ČÁST

5. OBEC JAROHNĚVICE

Základní charakteristika obce Jarohněvice.

Jarohněvice jsou malou samostatnou obcí, ležící při staré hradské silnici z Kroměříže do Zdounek a Kyjova, přibližně 3 km jihozápadně od města Kroměříže. Obec se rozkládá na svahu údolí potoka Kotojedky, v nadmořské výšce kolem 200 m n.m., na jihovýchodním okraji úrodné Hané ohraničeném prvními vyvýšeninami zalesněných Chřibů.

Místní jméno je odvozeno od osobního jména Jarohněv a dostalo se mu mnoha různých obměn – Jarohniewicz, Jarohniwicz, Jarohniewitz a ještě na přelomu 19. a 20. století Jarohňovice. Historie osídlení je velmi stará, lidé zde žili již v období pravěku, první dochované archeologické nálezy pocházejí z období před více než 3000 lety. V okolí obce se dochovaly zbytky opevnění hradiska, sídliště a pohřební mohyly. První písemnou zmínkou o Jarohněvicích je však až listina olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka z roku 1141, ke které je připojen soupis církevního majetku. Jarohněvice bývaly po celou dlouhou dobu majetkem převážně církevním, připojeným ke kroměřížskému biskupskému statku. Malá část obce měla postupně několik majitelů, později se i s mlýnem dostala do vlastnictví města Kroměříže. Škola zde byla zřízena již roku 1780.

Obr. 1. Letecký pohled na Jarohněvice

Zdroj: [9]

Obr. 2. Obecní znak

Zdroj: [9]

Obr. 3. Budova obecního úřadu

Zdroj: [9]

5.2. Demografický vývoj obce Jarohněvice

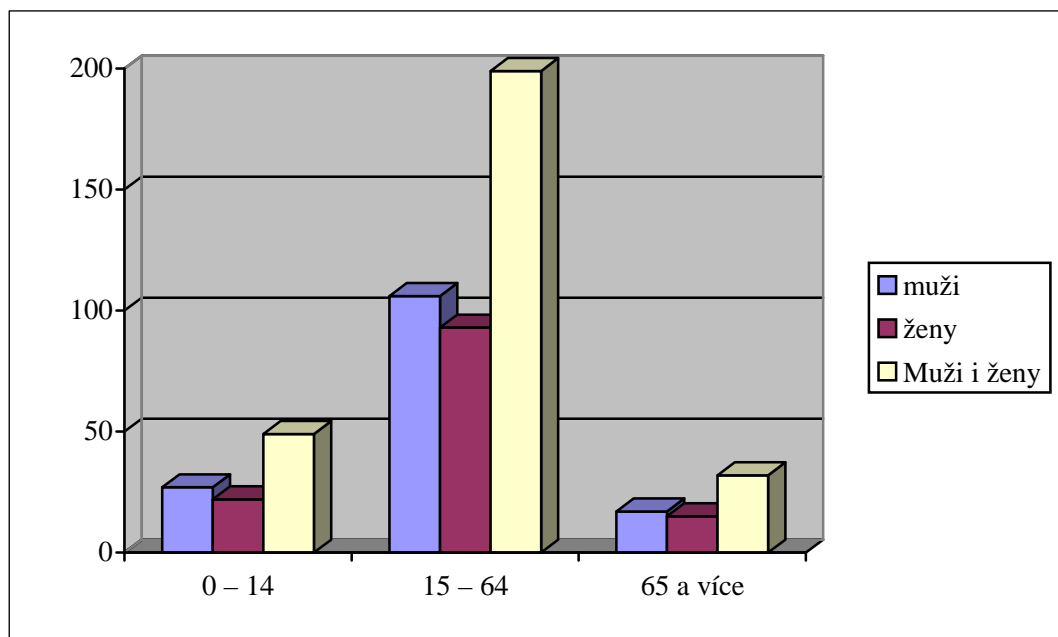
Tab. 1. Srovnání obyvatel podle věku k 31. 12. 2008

Pohlaví	Věk			Stav k 31. 12. 2008 celkově
	0 – 14	15 – 64	65 a více	
muži	27	106	17	150
ženy	22	93	15	130
Muži i ženy	49	199	32	280

Zdroj: zpracování vlastní

Podle informací Českého statistického úřadu roste počet obyvatel obce. Jako příklad uvedu rok 2007 a 2008. V roce 2007 bylo v obci 274 mužů a žen. V roce 2008 jich bylo 280. Je tedy zřejmé, že počet obyvatel roste. V procentuálním vyjádření je to o 2,2%. V obci byla započata výstavba rodinných domů v části Chobot, kde postupně se budou lidé stěhovat. Tím pádem se bude počet obyvatel obce neustále zvyšovat, což je pro obec přínosem. Údaje o počtu obyvatel z roku 2009 Český statistický úřad ještě nezveřejnil. [10].

Graf 1. Srovnání obyvatel podle věku k 31. 12. 2008

Zdroj: [10], zpracování vlastní

Z grafu je dobře vidět, že nejvíce obyvatel obce Jarohněvice je v produktivním věku, a to 199 mužů a žen. Můžeme také vyzorovat, že muži mají v každé skupině vyšší zastoupení.

6. ROZPOČTOVÉ PŘÍJMY

Příjmy jsou základním zdrojem krytí veřejných rozpočtů. Podle paragrafu 7, zákona č. 250/200 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů patří mezi příjmy rozpočtů obce:

Běžné příjmy:

- daňové – svěřené (výlučné) daně (DzNem)
- sdílené daně (část DPFO a DPPO, část DPH)
- místní poplatky
- správní poplatky
- nedaňové – poplatky za služby
- příjmy z pronájmu majetku
- příjmy od OS, PO
- zisk obecních podniků, podíl na zisku ze s. r. o. apod.
- dividendy z akcií, přijaté úroky
- transfery – dotace – neúčelové (všeobecné)
- účelové (specifické)
- přijaté sdružené finanční prostředky

Kapitálové příjmy:

- z prodeje majetku – nemovitého a movitého dlouhodobého majetku
- z prodeje akcií a majetkových podílů
- kapitálové transfery – účelové
- neúčelové (tj. ze SR, stát. fondů, rozpočtu kraje apod., při sdružování finančních prostředků)
- přijaté úvěry

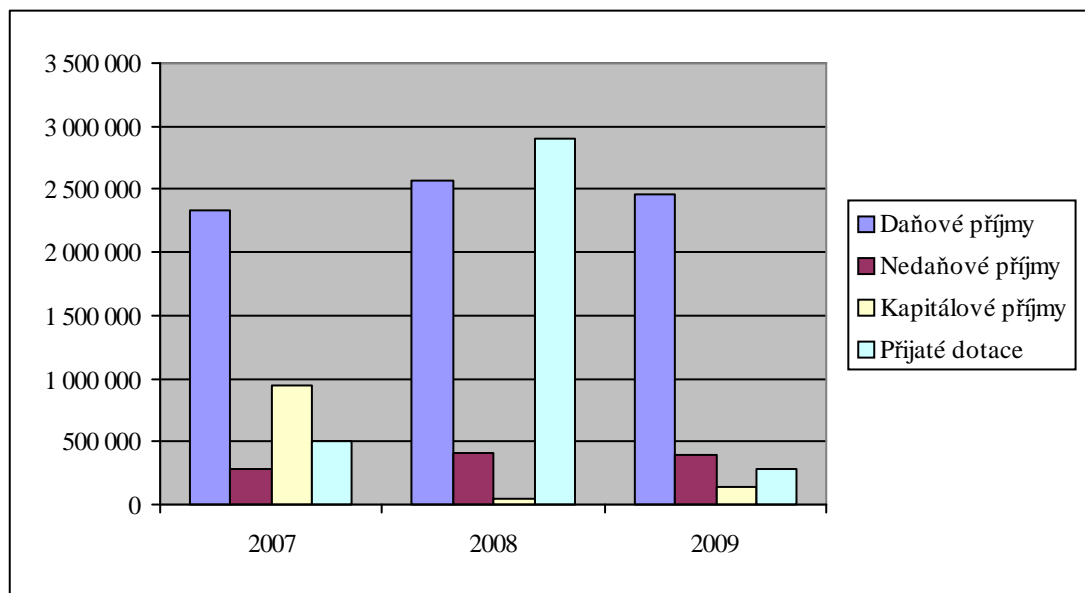
- příjmy z emise komunálních obligací
- přijaté splátky půjček
- ostatní – doplňkové, přijaté sankční pokuty apod. [3]

Tab. 2. Struktura skutečných příjmů v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Název	2007	2008	2009
Daňové příjmy	2 340 548	2 565 549	2 464 449
Nedaňové příjmy	278 615	409 580	391 015
Kapitálové příjmy	944 710	48 000	134 330
Přijaté dotace	510 958	2 894 187	285 140
Celkové skutečné příjmy	4 074 831	5 917 316	3 274 934

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Graf 2. Skutečné příjmy v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Z grafu je vidět, že daňové příjmy obce jsou nejvýznamnější a proto v dalším bodě budu rozebírat daňové příjmy.

6.1. Daňové příjmy obce

Jsou jistým příjmem obce. Jedná se o příjmy z daní svěřených a sdílených, dále sem patří správní poplatky.

Podle zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní jsou jednotlivé daňové příjmy rozpočtu obce tvořeny následovně:

- a) výnos daně z nemovitosti, příjemcem je ta obec na jejímž území se nemovitost nachází
- b) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty
- c) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděna zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů
- d) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmu fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písmenem c),
- e) podíl na 21,4 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d),
- f) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu h) a v par. 3 odst. 1 písm. a),
- g) 30 % z výnosu záloh na daň z příjmu fyzických osob, které mají na území obce bydliště ke dni jejich splatnosti, a výnosu daně z příjmů fyzických osob, které měly na území obce bydliště k poslednímu dni zdaňovacího období, k němuž se daňová povinnost vztahuje s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby a s výjimkou daně z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků srážených a odváděných plátcem daně. Bydlištěm se pro účely tohoto zákona rozumí místo trvalého pobytu fyzické osoby,
- h) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- i) podíl 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby. [6]

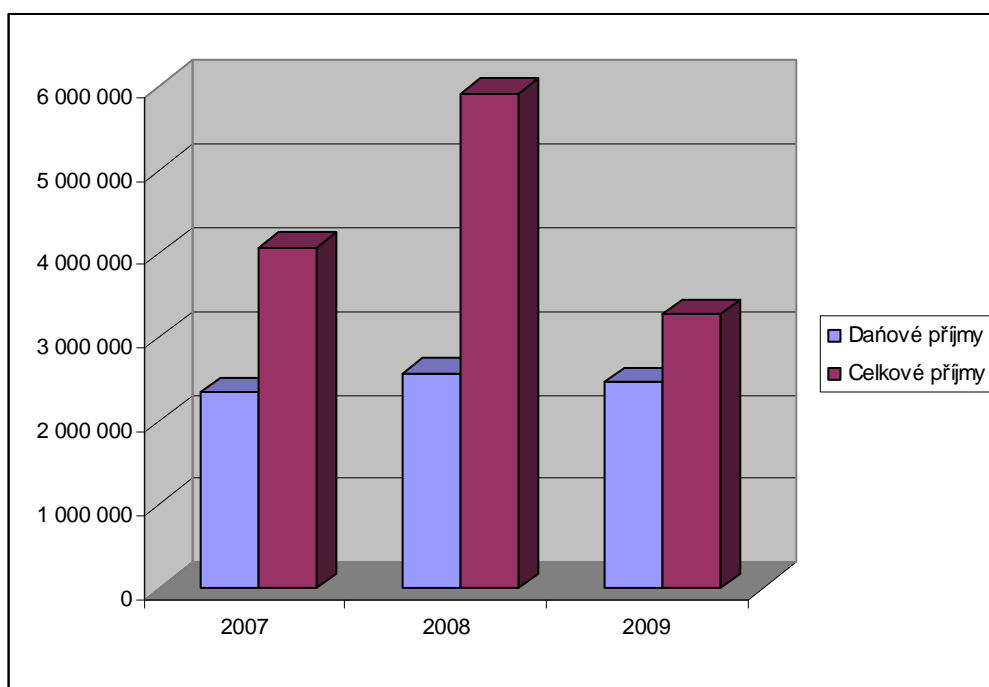
Tab. 3. Podíl daňových příjmů na celkových příjmech v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
Daňové příjmy	2 340 548	2 565 949	2 464 449
Celkové příjmy	4 074 832	5 917 316	3 274 928
Podíl daňových příjmů k celkovým	57,4 %	43,4 %	75%

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Podíl daňových příjmů na celkových příjmech byl za sledované období nejvyšší v roce 2009. Příčinou tohoto růstu podílu byly nižší celkové příjmy než v ostatních letech. V roce 2008 oproti roku 2007 došlo ke snížení podílu o 14 %.

Graf 3. Porovnání daňových a celkových příjmů (v Kč)

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Z uvedeného grafu je zřejmé, že nejvýznamnější daňové příjmy byly v roce 2008, kdy obec čerpala dotace na lokální biocentrum u potoka Kotojedky.

6.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Tato daň je tvořena příjmy fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti a daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů.

Tab. 4. Daň z příjmů fyzických osob v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků	378 284	397 413	392 736
DPFO ze samostatně výdělečné činnosti	169 232	117 595	64 814
DPFO z kapitálových výnosů	25 573	35 821	35 724
Celkem	573 089	550 829	493 274

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků je daň, kterou odvádí zaměstnavatel za své zaměstnance. V roce 2008 došlo k navýšení této daně a to o 19 129 Kč, což je oproti předchozímu roku navýšení o 5,1 %. Vliv na to může mít i vyšší příjem zaměstnanců v tomto roce. V roce 2009 došlo naopak ke snížení a to o 4 677 Kč. Za tímto snížením stojí omezení počtu pracovních míst.

Daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti zahrnuje daň z podnikání, jiné samostatně výdělečné činnosti a daň z pronájmu. Tato daň se odvádí na základě daňového přiznání. Z uvedené tabulky vyplývá, že nejúspěšnější byl rok 2007, v ostatních letech se tato daň rapidně snižovala. Rozdíl mezi rokem 2007 až 2008 byl 51 635 Kč, což je 30,5 %. Mezi rokem 2008 až 2009 došlo k poklesu o 52 781 Kč, což je 44,9 %.

Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů zahrnuje daň z úroků, dividend a jiných kapitálových výnosů. Ve sledovaném období má tato daň nevyrovnaný průběh. V roce 2008 se zvýšila oproti roku 2007 o 10 248 Kč, což je 40,1 %. Rok 2009 přinesl snížení o 97 Kč oproti roku 2008.

6.1.2 Daň z příjmů právnických osob

U daně z příjmů právnických osob je předmětem daně hospodářský výsledek vykázaný v účetnictví. Základ daně se upravuje.

Tab. 5. Daň z příjmů právnických osob v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
Daň z příjmů právnických osob	415 820	617 768	411 235

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Z tabulky vyplývá, že nejúspěšnější rok byl 2008. V roce 2009 došlo k poklesu o 206 533 Kč, což je 33,4 %. Naopak ve srovnání let 2007 až 2008 došlo k poklesu o 201 948 Kč, což je o 48,6 %. Důvodem k prudkému snížení v roce 2009 může být průběh celosvětové hospodářské krize, která zasáhla i Českou republiku.

6.1.3 Daň z přidané hodnoty

Podíl na jednotlivou obec zohledňuje počet obyvatel a velikostní kategorie obce. Koeficient velikostní kategorie pro obec Jarohněvice je ve všech třech sledovaných letech 0,5630. V roce 2007 činila sazba jednotlivých daní v závislosti na počtu obyvatel 20,59 % z celostátního hrubého výnosu, v roce 2008 a 2009 se zvýšila sazba na 21,4 %.

Tab. 6. Daň z přidané hodnoty v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
Daň z přidané hodnoty	746 749	796 646	852 966

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Vidíme nárůst ve všech třech sledovaných obdobích. V roce 2008 se oproti roku 2007 zvýšila o 49 897 Kč, což je 6,5%. V roce 2009 narostla ještě o 56 320 Kč, což je 7,1 %.

6.1.4 Místní poplatky

Příjem z místních poplatků může obec v rámci svých pravomocí částečně ovlivnit, a to stanovením si vlastní výše těchto poplatků, za podmínky nepřekročení maximální výše uvedené v příslušném zákoně, tj. zákoně o místních poplatcích.

Tab. 7. Místní poplatky v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
Poplatek za likvidaci komunálního odpadu	113 853	111 075	119 570
Poplatek ze psů	15 300	15 141	16 250
Poplatek za užívání veřejného prostranství	3 285	3 285	3 285
Celkem	132 438	129 501	139 105

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Na uvedených ukazatelích vidíme, že vybrané místní poplatky mají přibližně stejnou hodnotu ve všech třech letech, pouze s menšími rozdíly. Nejúspěšnější pro výběr byl rok 2009. Obyvatelé Jarohněvic platí 1 300 Kč ročně za jednu popelnici a za druhou popelnici v jedné domácnosti 1 800 Kč. Poplatek ze psů je 200 Kč na jednoho psa za rok a za každého dalšího psa 500 Kč za rok. Kanalizace – stočné činí 9 Kč za kubík vody.

6.1.5 Poplatky správní

Jsou to poplatky, které mohou být stanoveny pevnou částkou nebo procentem ze základu poplatku. Do oblasti správních poplatků patří např. ověření dokumentů, výpisy z matrik, výpisy z katastru nemovitostí apod.

Tab. 8. Poplatky správní v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
Poplatky správní	5 770	3 340	4 420

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Vývoj správních poplatků byl v roce 2007 nejvyšší, ve srovnání s rokem 2008 vyšší o 2 430 Kč, což je 42,1 %. A oproti roku 2009 vyšší o 1 350 Kč, což je 23,4 %.

6.2. Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy spadají plně do kompetence obce. Zdrojem příjmů jsou převážně úhrady za poskytované služby a výrobky, pronájem majetku a přijaté sankční platby. Nedaňové příjmy mají spíš doplňkový charakter, ale jsou významným zdrojem financování výdajových potřeb obce.

Tab. 9. Nedaňové příjmy v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
Nedaňové příjmy	278 615	409 580	391 015

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Nedaňové příjmy byly nejvyšší v roce 2008 a to o 130 965 Kč ve srovnání s rokem 2007., ve srovnání s rokem 2009 byly vyšší o 4,75 %.

6.3. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy jsou předurčeny k financování investičních záměrů obce. Jedná se především o příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, akcií nebo majetkových podílů.

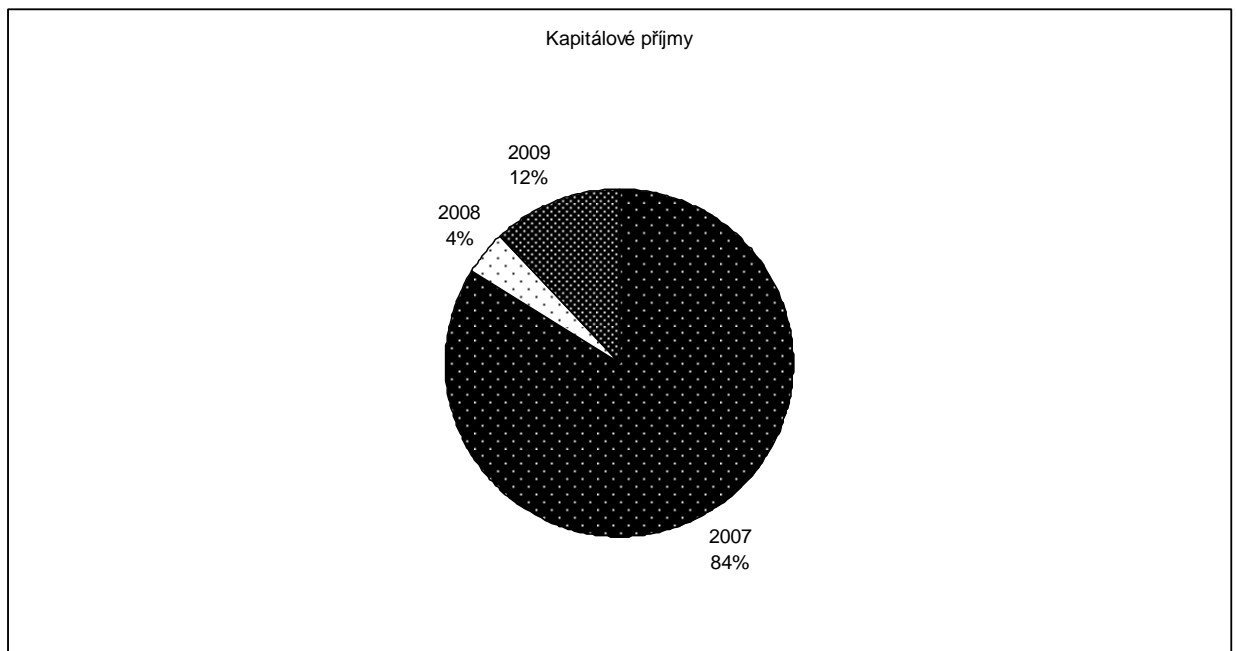
Tab. 10. Srovnání kapitálových příjmů v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
Kapitálové příjmy	944 710	48 000	134 330

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Rok 2007 byl z hlediska kapitálových příjmů neúspěšnější. Důvodem bylo to, že obec prodala plynovod za částku 600 000 Kč a příjmy z prodeje pozemků činily 332 550 Kč. V roce 2008 obec prodala pouze obecní pozemky za 48 000 Kč a v roce 2009 za 134 330 Kč.

Graf 4. Kapitálové příjmy (v %)

Zdroj: [8], zpracování vlastní

6.4. Dotace

V současné době jsou v České republice obcím poskytovány

- dotace ze státního rozpočtu schválené zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok, a to v rámci rozpočtových kapitol, které spravují příslušná ministerstva
- dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa státního rozpočtu včetně mimořádných dotací
- dotace ze státních fondů (např. ze státního fondu životního prostředí, ze státního fondu rozvoje bydlení a dalších)

Tab. 11. Vývoj přijatých dotací v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
Neinvestiční přijaté dotace ze SR	126 958	238 206	285 140
Investiční přijaté dotace ze SR	384 000	2 655 981	0
Přijaté dotace ze SR	510 958	2 894 187	285 140

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Investiční přijaté dotace roku 2008 byly použity na realizaci lokálního biocentra u potoka Kotojedky. Dotaci poskytlo ministerstvo životního prostředí. V roce 2007 přijala obec investiční dotace na výstavbu technické infrastruktury od ministerstva pro místní rozvoj.

Neinvestiční přijaté dotace v roce 2009 byly nejvyšší a to v porovnání s rokem 2008 o 19 934 Kč, tj 19,7 %. V porovnání s rokem 2007 byly dotace vyšší o 158 182 Kč.

7. ROZPOČTOVÉ VÝDAJE

Výdaje jsou veškeré nenávratné platby na běžné i kapitálové účely, opětované i neopětované, a poskytované návratné platby za účelem rozpočtové politiky.

Výdaje běžné – neinvestiční:

- mzdy a platy, povinné pojistné za zaměstnance
- materiálové
- na energii
- na nájemné
- sociální dávky
- výdaje do obecních podniků
- sankce za porušení rozpočtové kázně
- placené pokuty
- placené úroky
- ostatní (poskytnuté dary apod.)
- dotace vlastním OS a jiným subjektům
- neinvestiční příspěvky PO
- výdaje na sdružování finančních prostředků (neinvestiční)

Výdaje kapitálové – investiční:

- na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku
- na nákup cenných papírů
- na kapitálové poskytnuté dotace OS a různým subjektům
- na investiční příspěvky PO
- na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům
- při sdružování finančních prostředků
- splátky úvěrů [3]

Tab. 12. Struktura skutečných výdajů v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
Běžné výdaje	1 935 625	1 907 596	2 136 712
Kapitálové výdaje	1 325 598	4 003 448	977 490
Celkem	3 261 223	5 911 044	3 134 202

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Běžné výdaje, nebo-li provozní slouží k financování provozu obce. Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých potřeb obce.

Celkové výdaje byly nejvyšší v roce 2008. Ve srovnání s rokem 2007 to bylo více o 2 649 821 Kč. Rok 2009 byl na celkové výdaje nejnižší. Ve srovnání s rokem 2008 to bylo méně o 2 766 842 Kč.

7.1. Analýza běžných výdajů

Běžné výdaje se označují také jako výdaje provozní. Jsou to opakující se platby v příslušném rozpočtovém roce, které jsou určeny na provoz organizačních složek, náklady na činnost obecního úřadu, na platy zaměstnanců, výdaje na opravy a udržování, na sociální dávky, výdaje na nákup materiálu atd.

Tab. 13. Podíl běžných výdajů k celkovým výdajům v letech 2007 – 2009 (v %)

Rok	2007	2008	2009
Běžné výdaje	1 935 625	1 907 596	2 156 712
Celkové výdaje	3 261 223	5 511 044	3 134 202
Podíl běžných výdajů k celkovým v %	59,3	32,3	68,8

Zdroj: [8], zpracování vlastní

V roce 2007 a 2009 měly běžné výdaje téměř stejný procentuální podíl na celkových výdajích obce. Naopak v roce 2008 činily tyto výdaje pouze 32,3 %, což bylo způsobeno značným zvýšením kapitálových výdajů, které tak ovlivnily tuto skutečnost. Největší část na celkových výdajích tvořily výdaje v roce 2009 a to 68,8 %.

7.2. Analýza kapitálových výdajů

Kapitálové výdaje mohou být kryty přijatými účelovými dotacemi a vlastními zdroji obce. Ve sledovaném období neměla obec uzavřeny smlouvy o úvěru, půjčce, tzn., že její movitý ani nemovitý majetek nemohl být zastaven.

Tab. 14. Podíl kapitálových výdajů k celkovým výdajům v letech 2007 – 2009 (v %)

Rok	2007	2008	2009
Kapitálové výdaje	1 325 598	4 003 448	977 490
Celkové výdaje	3 261 223	5 511 044	3 134 202
Podíl kapitálových výdajů k celkovým v %	40,7	67,7	31,2

Zdroj: [8]zpracování vlastní

Do kapitálových výdajů v roce 2008 se promítla investice na revitalizaci říčních systémů a na nákup pozemků. V roce 2009 zakoupila obec traktor Zetor PROXIMA 75 za částku 917 490 Kč. V roce 2007 investovala do budování infrastruktury na výstavbu rodinných domů v části Chobot.

8. ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ

Pohledávky obce v roce 2007

Pohledávky obce v roce 2007 tvořily:

- poskytnuté provozní zálohy (účet 314) 45 005 Kč

- neuhrazené obcí vystavené faktury (účet 311) 3 370 Kč

Celkem 48 375 Kč

Příjmy po konsolidaci 4 074 832 Kč

Podíl pohledávek na rozpočtových příjmech:

$$\text{Pohledávky : příjmy celkem} = 0,01187 \times 100 = 1,18 \%$$

Závazky obce v roce 2007

V roce 2007 nevykazovala obec žádné krátkodobé ani dlouhodobé závazky. Obec neměla žádné dlouhodobé bankovní úvěry, návratné finanční výpomoci ani jiné finanční závazky.

Pohledávky obce v roce 2008

Pohledávky obce v roce 2008 tvořily:

- poskytnuté provozní zálohy (účet 314) 55 437 Kč

- pohledávky ze sociálního a zdravotního pojištění (účet 336) 14 081 Kč

Celkem 69 518 Kč

Příjmy po konsolidaci 5 917 316 Kč

Podíl pohledávek na rozpočtových příjmech:

$$\text{Pohledávky : příjmy celkem} = 0,01174 \times 100 = 1,17 \%$$

Závazky obce v roce 2008**Závazky obce v roce 2008 tvořily:**

-krátkodobý závazek z pracovně právních vztahů (účet 311) 36 637 Kč

Příjmy po konsolidaci 5 917 316 Kč

Podíl závazků na rozpočet příjmů:

$$\text{Závazky : příjmy celkem} = 0,0062 \times 100 = 0,62 \%$$

Pohledávky obce v roce 2009**Pohledávky obce v roce 2009 tvořily:**

- poskytnuté provozní zálohy (účet 314) 107 585 Kč

- neuhrazené obcí vystavené faktury (účet 311) 20 757 Kč

Celkem 128 342 Kč

Příjmy po konsolidaci 3 274 928 Kč

Podíl pohledávek na rozpočtových příjmech:

$$\text{Pohledávky : příjmy celkem} = 0,00392 \times 100 = 3,92 \%$$

Závazky obce v roce 2009

V roce 2009 nevykazovala obec žádné krátkodobé ani dlouhodobé závazky. Obec neměla žádné dlouhodobé bankovní úvěry, návratné finanční výpomoci ani jiné finanční závazky.

9. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE JAROHNĚVICE

Při analýze hospodaření obce Jarohněvice jsem vycházela z rozpočtů a závěrečných účtů obce za období let 2007 – 2009. Rozpočet může být sestaven jako vyrovnaný, schodkový či přebytkový. Proto se v rámci analýzy hospodaření zaměřím na toto stanovení a následně budu posuzovat plnění schváleného rozpočtu s rozpočtem skutečným.

Tab. 15. Vývoj schváleného rozpočtu v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
Příjmy	2 847 000	2 931 000	3 096 000
Výdaje	4 273 000	5 091 000	3 096 000
Saldo P a V	-1 426 000	-2 160 000	0

Zdroj: [8] zpracování vlastní

Jak vidíme v prvních dvou letech byl rozpočet sestaven jako schodkový. V roce 2007 byly výdaje vyšší než příjmy a to o 1 426 000 Kč. Tento rozdíl tvoří 50,1 % rozpočtu příjmů a 33,4 % rozpočtu výdajů. V roce 2008 byl schodek vyšší v porovnání s rokem 2007 o 734 000 Kč. Rozdíly mezi příjmy a výdaji tvoří 73,7 % rozpočtových příjmů a 42,4 % rozpočtových výdajů. V roce 2009 byl schválen vyrovnaný rozpočet.

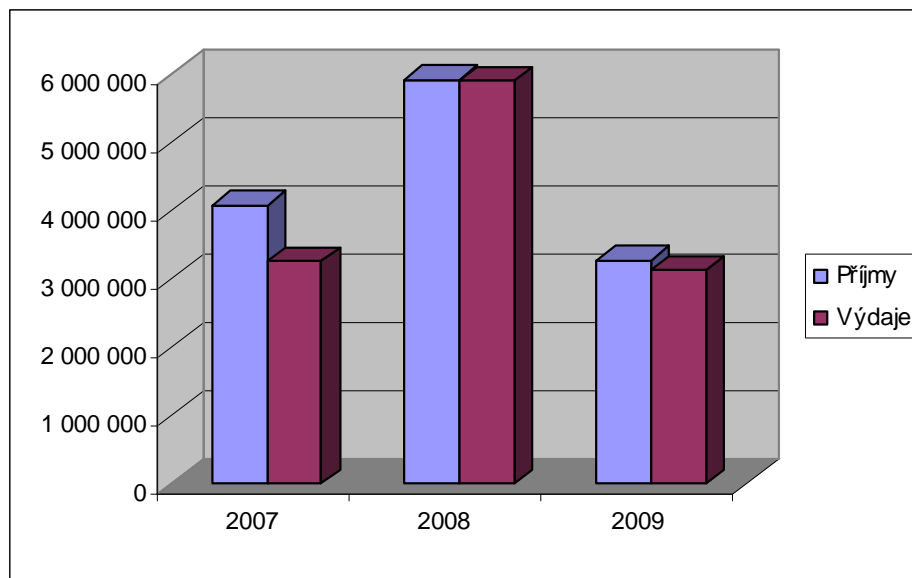
Tab. 16. Vývoj skutečného rozpočtu v letech 2007 – 2009 (v Kč)

Rok	2007	2008	2009
Příjmy	4 074 832	5 917 316	3 274 928
Výdaje	3 261 233	5 911 044	3 134 202
Saldo P a V	813 599	6 272	140 726

Zdroj: [8], zpracování vlastní

Z analýzy skutečných příjmů a výdajů vidíme, že nejbližší schválenému rozpočtu byl rok 2009, který byl schválen jako vyrovnaný. Skončil přebytkem 140 726 Kč, což je 4,3 % z rozpočtových příjmů a 4,5 % z rozpočtových výdajů. Rok 2008 znamenal, že skutečný rozpočet byl 2 153 728 Kč oproti schválenému rozpočtu.

Graf 5. Analýza skutečných příjmů a výdajů v letech 2007 – 2009

Zdroj: [8], zpracování vlastní

ZÁVĚR

Za cíl své bakalářské práce jsem si dala zhodnotit hospodaření obce Jarohněvice a navrhnout možnosti jak toto hospodaření zlepšit.

Na základě prostudované literatury, závěrečných účtů a rozpočtů obce Jarohněvice za období let 2007 až 2009 jsem sestavila analýzu rozpočtových příjmů a výdajů. Pro posouzení a srovnání jednotlivých let jsem použila především absolutní rozdíly, bazické a řetězové indexy. Přínos své práce vidím v hledání možností zlepšení hospodaření.

Obec Jarohněvice má od roku 1990 samostatnou působnost. Starostou obce je již 20 let pan Pavel Husařík.

Zastupitelstvo obce Jarohněvice se schází pravidelně na svém zasedání každé čtvrtletí a řeší plánované úkoly. Pokud mají občané obce zájem, mohou se účastnit veřejného zasedání zastupitelstva, které se také koná každé čtvrtletí. Finanční a kontrolní výbory se schází jednou za pololetí.

Konečný rozpočet obce na příští léta je každoročně schvalován zastupitelstvem v prosinci. Na základě zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí dochází každým rokem k přezkoumání hospodaření obce Jarohněvice. Toto přezkoumání provádí pracovníci oddělení kontroly Krajského úřadu ve Zlíně. Ve sledovaném období let 2007 – 2009 byly zjištěny pouze méně závažné chyby a nedostatky, což svědčí o dobré práci pana starosty a paní účetní.

Na základě provedené analýzy příjmů a výdajů hospodaření v letech 2007 – 2009 můžu říct, že si obec Jarohněvice vedla dobře. Obec nemá žádné půjčky ani úvěry. Ve všech třech letech byl skutečný rozpočet přebytkový. Nejlepším rokem byl rok 2007, který skončil přebytkem 813 599 Kč.

Navrhuji jen malé doporučení:

- vyšší příjmů a výdajů nenadhodnocovat ani nepodhodnocovat
- aktualizovat stávající internetovou stránku obce včetně elektronické úřední desky
- zefektivnit výběr místních poplatků

Tak jako i mnoho jiných měst a obcí v České republice, tak i obec Jarohněvice žádá o poskytnutí dotací na svůj rozvoj. Mnohdy není snadné tyto dotace z různých důvodu

získat. Obec Jarohněvice žádala dotace z programu rozvoje venkova a ze společného regionálního operačního programu. Ani v jednom případě jí nebylo vyhověno, protože nesplňovala předepsané podmínky. V prvním případě nesplňuje obec podmínku pod 250 obyvatel a ve druhém případě nesplňuje podmínku nad 500 obyvatel. Obec našla řešení v tom, že přijala na vedlejší pracovní poměr šest pracovníků. Tito pracovníci vykonávají veřejně prospěšné práce pro obec a budují víceúčelové hřiště. Na mzdy těchto pracovníků přispívá Úřad práce.

Od 1. 1. 2010 přešly územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, organizační složky státu a řada dalších subjektů na tzv. účetnictví státu. Reforma by měla přinést přehlednější, rychlejší a průhlednější účetnictví.

Závěrem bych chtěla říci, že obec Jarohněvice se neustále vyvíjí k lepšímu. Zastupitelstvo i občané obce mají zájem, aby jejich obec vzkvétala a snaží se o to.

RESUMÉ

The aim of my bachelor thesis is evaluation of financial management of Jarohněvice community and proposition of some possibilities how to improve the financial management. I compiled an analysis of budgetary receipts and expenditures on the basis of literature that I had read, closing accounts and budgets of Jarohněvice community in years 2007 - 2009. I used absolute differences, basic and chain indexes above all to measure and draw a comparison of the single years. I can see the contribution of my thesis in searching the new ways of financial management improving.

Jarohněvice community has had the independent competency since 1990. Pavel Husařík has been a chief magistrate for 20 years. The council of Jarohněvice has an appointment for the session of Council every quarter of the year and solves all the planned tasks. If citizens of the community are interested they are allowed to take part in the public session of Council that is held every quarter of the year too. The financial and inspection committee meet once half a year.

The final budget of the community for the next years is authorized by the council in December. Every year the review of financial management of Jarohněvice community is accomplished on the basis of the law n.420/2004 Code of Law 'About review of financial management of municipalities and voluntary community unions'. This review is done by employees of the Control Department of the Regional Authority in Zlín. Only some less consequential mistakes and errors were stated, which gives testimony about good work of the chief magistrate and his accountant.

In terms of accomplished receipt and expenditure analysis of the financial management from 2007 until 2009 I can say that Jarohněvice community conducted well as to these tasks. The community has not asked for any loans or bank credits yet. In all three years the real budget was surplus. The best year was the year 2007, which finished with 813 599 crowns of the overplus.

I suggest only several recommendations:

- The range of the receipts and expenditures should not be overvaluated or undervaluated
- The current Internet community website including the electronic official board should be updated

- The drawings of the local fees should be more cost-effective

Jarohněvice community asks for providing some grants for its development just like other cities and communities in the Czech Republic. In many cases these grants are not easy to be acquired for many reasons. Jarohněvice community has asked for the grants from the program for country development and from the common regional operating program. In both cases the requests were rejected because Jarohněvice community did not meet the requirements provided by law. In the first case the community does not meet the requirement of the range of the inhabitants under 250 inhabitants and in the second case

the amount of the inhabitants has to be more than 500. The community has found a solution in recruiting of six employees for the circumstantial employment. These employees perform public brigade-work for the community and build a multipurpose playground. The Bureau of Labor contributes a sum of money for their salaries.

Municipal authority units, allowance organizations, state organizational elements and other subjects have passed on the state accounting system from 1st January 2010. This reform should make the accounting more well-arranged, faster and more transparent.

To sum up, I would like to say that Jarohněvice community is developing steadily. Its municipal council and inhabitants are interested in the development of its community and they manage to continue doing it.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] HAVLAN, P. a kol. *Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě*. 2. vyd. Praha 1 : Linde Praha, a.s., 2008. 318 s. ISBN 978-80-7201-9.
- [2] JANEČKOVÁ, L., VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1. vyd. Praha 7 : Grada – Publishing, spol. s r.o., 1999. 184 s. ISBN 80-7169-750-8.
- [3] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha : ASPI, a. s., 2005. 556 s. ISBN 80-7357-052-1.
- [4] KOUDELKA, Z. *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. 1. vyd. Praha 1 : LINDE PRAHA, a.s., 2000. 228 s. ISBN 80-7201-250-9.
- [5] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Sbírka zákonů 2000, částka 73, 3557 – 3567 s.
- [6] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o RUD), ve znění pozdějších předpisů. Sbírka zákonů 2000, částka 73, 3513 – 3515 s.
- [7] NAHODIL, F. a kol. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň : Aleš Čeněk, s. r. o., 2009. 359 s. ISBN 978-80-7380-162-5.
- [8] *Výkaz FIN 2-12 M o plnění rozpočtu obce Jarohněvice. Účetní výkazy prosinec 2007-2009*: interní materiál Obecního úřadu v Jarohněvicích.
- [9] *Fotodokumentace*: interní materiál Obecního úřadu v Jarohněvicích
- [10] *Český statistický úřad Zlín: vývoj obyvatelstva* [online]. [cit. 2010-04-25].
Dostupný z WWW: < http://www.zlin.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/mesta_s_obce>
- [11] <http://www.eamos.cz/amos/ksb/externi/ksb_7434/1.htm>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

DzNem	Daň z nemovitosti
DPFO	Daň z příjmu fyzických osob
DPPO	Daň z příjmu právnických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
OS	Organizační složka
PO	Příspěvková organizace
SR	Státní rozpočet

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1. Srovnání obyvatel podle věku k 31. 12. 2008.....</i>	<i>26</i>
<i>Graf 2. Skutečné příjmy v letech 2007 – 2009 (v Kč).....</i>	<i>29</i>
<i>Graf 3. Porovnání daňových a celkových příjmů (v Kč)</i>	<i>31</i>
<i>Graf 4. Kapitálové příjmy (v %)</i>	<i>36</i>
<i>Graf 5. Analýza skutečných příjmů a výdajů v letech 2007 – 2009.....</i>	<i>44</i>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Letecký pohled na Jarohněvice	24
Obr. 2. Obecní znak	26
Obr. 3. Budova obecního úřadu	26

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Srovnání obyvatel podle věku k 31. 12. 2008	26
Tab. 2. Struktura skutečných příjmů v letech 2007 – 2009 (v Kč).....	29
Tab. 3. Podíl daňových příjmů na celkových příjmech v letech 2007 – 2009 (v Kč)	31
Tab. 4. Daň z příjmů fyzických osob v letech 2007 – 2009 (v Kč).....	32
Tab. 5. Daň z příjmů právnických osob v letech 2007 – 2009 (v Kč).....	33
Tab. 6. Daň z přidané hodnoty v letech 2007 – 2009 (v Kč).....	33
Tab. 7. Místní poplatky v letech 2007 – 2009 (v Kč).....	34
Tab. 8. Poplatky správní v letech 2007 – 2009 (v Kč)	34
Tab. 9. Nedaňové příjmy v letech 2007 – 2009 (v Kč)	35
Tab. 10. Srovnání kapitálových příjmy v letech 2007 – 2009 (v Kč).....	35
Tab. 11. Vývoj přijatých dotací v letech 2007 – 2009 (v Kč)	37
Tab. 12. Struktura skutečných výdajů v letech 2007 – 2009 (v Kč).....	39
Tab. 13. Podíl běžných výdajů k celkovým výdajům v letech 2007 – 2009 (v %)	39
Tab. 14. Podíl kapitálových výdajů k celkovým výdajům v letech 2007 – 2009 (v %).....	40
Tab. 15. Vývoj schváleného rozpočtu v letech 2007 – 2009 (v Kč).....	43
Tab. 16. Vývoj skutečného rozpočtu v letech 2007 – 2009 (v Kč)	43

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Ceník nájemného a půjčovního strojů a zařízení v majetku obce Jarohněvice pro rok 2010 pro občany Jarohněvic

- P II Přehled spolků a dalších organizací v obci Jarohněvice

PŘÍLOHA PI: CENÍK NÁJEMNÉHO A PŮJČOVNÉHO STROJŮ A ZAŘÍZENÍ V MAJETKU OBCE JAROHNĚVICE PRO ROK 2010 PRO OBČANY JAROHNĚVIC

UNC 060 - nakládka materiálu, urovnání kyprého materiálu v terénu 390 Kč/hod

- těžení horniny 430 Kč/hod

- podkop 580 Kč/hod

Z 7011 - s řidičem 430 Kč/hod

- bez řidiče 340,- Kč/hod

Traktorový vlek - 100 Kč/den, nejkratší účtovaná doba je půl dne

Mulčování - 680 Kč/hod

Vibrační deska - 400 Kč/den + PHM (nejkratší účtovaná doba je půl dne)

Křovinořez - 300 Kč/den + PHM (benzin + olej) (nejkratší účtovaná doba je půl dne)

Drtič zahradního odpadu - 100 Kč/den

Čistič koberců - 150 Kč/den + čisticí prostředek (19 Kč)

Kulturní sál - 1 500 Kč/den, tj. 24 hodin (cena zahrnuje nájemné, elektřinu, vodu, úklid, vyprání ubrusů)

Stavební míchačka - 50 Kč/den

Haki lešení - 1 pole - 25 Kč/týden

Výsuvný žebřík - 20 Kč/den

PŘÍLOHA P II: PŘEHLED SPOLKŮ A DALŠÍCH ORGANIZACÍ V OBCI JAROHŇEVICE

- Český červený kříž
- Myslivecké sdružení Jarohněvice
- Svaz dobrovolných hasičů
- Český zahrádkářský svaz